

Vážené kolegyně a kolegové,

„... muším, i keď znam, že dostanem po papuli“. Pro neznalé mé rodné spišštiny – „vím, že dostanu po hubě, ale do té rvačky musím jít“. Zaslechl jsem před hospodou, kam mířily davy příslušníků „lower classes“ v den výplaty. Tolerance násilí byla na východním Slovensku v době mého dětství dost vysoká. Jedním z mých prvních činů po přestěhování do Brna bylo, že jsem se přihlásil do kurzu sebeobrany. Nechal jsem toho po třech lekcích – modrá předloktí jsem získal při nácviku obrany útoku nožem shora i zdola. Bylo mi patnáct, postupně jsem zjišťoval, že přežiji i bez bojových sportů, také jsem se už nebral. Je násilí a násilí. Násilí primitivů, násilí státu, násilí ve sportu, v útoku a obraně, z krutosti a zoufalství. ... Fascinace násilím je jevem trvalým, rozšířeným a tolerovaným. Hlavní změnou od dob gladiátorů je, že zabití soka není cílem, ale politováníhodným nežádoucím účinkem lidové zábavy. Komoce či kontuze mozku však již cílem je, třeba K.O. v boxu. Přestože již dlouho víme, že opakované úrazy hlavy mohou vést k chronické traumatické encefalopatii, demenci, parkinsonizmu (zřejmě také cestou šíření depozit agregátů tau proteinu).

Úvodní věta mého textu byla pronesena před putykou nejnižší cenové skupiny. My se však přesuneme do vybrané restaurace a povedu vás malou odbočkou na sjezd Americké neurologické asociace (ANA). Je to společnost úctyhodná, založena 1875 jako první neurologická odborná společnost na světě, členové jsou voleni z řad amerických akademických neurologů, cizinci mohou být zvoleni členy korespondenty. (Tento poněkud elitářský spolek se však již také demokratizuje, brzy bude pro americké akademické neurology stát se členy snazší, Američané od docenta výše a korespondenční členové pak budou „fellows“.) Na nedávném sjezdu ANA v Bostonu se v polední pauze konalo setkání s šéfredaktory předních neurologických časopisů. Seděli u kulatých stolů a my, papírové pytlíky s obědem v ruce, jsme se stěhovali od stolu ke stolu, ptali se, debatovali, někdy polemizovali. ... Zastoupen byl Brain, Annals of Neurology, Neurology a Archives of Neurology. Dověděl jsem se třeba, že Brain nepublikuje žádná fyziologická data, zajímá se pouze o nemoci, na rozdíl od velmi akademických Annals, Neurology je časopisem klinických neurologů a Archives publikují od všeho trochu. ... Stephen Hauser byl šéfredaktorem Annals, nejvýše impaktovaného klinického časopisu v neurologii. Nepřekvapuje, že ve své anamnéze má zářnou vědeckou kariéru, překvapuje, že tam má také box a zápas. Přiznává se ke své lásce k barvitému světu kolem ringu, meze jeho tolerance však překročilo v USA oblíbené Ultimate Fighting Championship (1). Jde o mimořádně surovou kombinaci téměř neregulovaného zápasu a boxu s cílem dobít protivníka do bezvědomí. Při přenosu z této krvavé podívané se objevila reklama významné zdravotnické instituce, Shrinners Hospital, žádající o příspěvky na pomoc obětem popálení a dětí. Lékaři a zdravotníci, v honbě za prostředky na bohubilé cíle nepřímo podporují činnosti, jejichž cílem je invalidizovat jiného člověka. Sotva najdeme lepší příklad toho, že dobrý úmysl neomlouvá prostředky k jeho dosažení.

Naše středoevropská společnost potlačuje fyzické násilí, jeho simulaci vytlačila do akčních filmů, počítačových her a do sportu. Úplně jej potlačit nelze, ale upřímně řečeno to, že se navzájem pomlátí fotbaloví hooligans, je mi dost jedno, pokud neublíží jiným. Koneckonců, vážení kolegové (snad mi milé kolegyně prominou, že se na ně s touto otázkou neobracím), ruku na srdce, nemáte také občas chuť vyřknout větu, kterou jsem tuto drobnou úvahu zahajoval?

Na vaše příspěvky se i s redakční radou těší

prof. MUDr. Ivan Rektor, CSc. – předseda redakční rady